Lieta Nr.C28368609
SKC – 94/2015

S P R I E D U

Rīgā 2015.gada 22.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnesis referents V.Maksimovs
tiesnese A.Čerņavska
tiesnese I.Lauka

rakstveida procesā izskatīja civillietu sakarā ar /pers. B/ pārstāves kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 24.septembra spriedumu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ un /pers. B/ par zaudējumu un kompensācijas par morālā kaitējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. D/ zemesgrāmatā nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.2, /adrese/, Rīgā (kadastra Nr./numurs A/), kas ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/.

/pers. D/ 2000.gada 27.oktobrī izdeva /pers. B/ pilnvaru, ar kuru deva viņai uzdevumu iegādāties uz pilnvardevēja vārda jebkuru nekustamu īpašumu (..), pārdot jebkuru pilnvardevējam piederošo nekustamo īpašumu, parakstīt pirkuma pārdevuma līgumu (..), saņemt naudu par pārdoto īpašumu (..).

/pers. D/, kura vārdā rīkojās pilnvarniece /pers. B/, kā pārdevējs un /pers. C/ kā pircēja 2000.gada 12.decembrī noslēdza pirkuma līgumu, ar kuru /pers. D/ pārdeva /pers. C/ dzīvokli Nr.2, ar kopējo platību 50 m^2 , un pie dzīvokļa īpašuma piederošās kopīpašuma 500/58739 domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala, kas atrodas /adrese/, Rīgā. Īpašuma tiesības /pers. C/ zemesgrāmatā nav nostiprinātas.

Starp /pers. D/ un /pers. F/ 2005.gada 9.novembrī noslēgts dzīvokļa Nr.2, /adrese/, Rīgā, pirkuma līgums.

Īpašuma tiesības /pers. F/ zemesgrāmatā nostiprinātas 2005.gada 14.novembrī.

[2] /pers. C/ 2009.gada 22.septembrī cēlusi prasību (vairakkārt papildinot) pret /pers. D/ un /pers. B/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1., 5., 1635., 1770., 1775., 1779.pantu, 2031.panta trešo daļu un 2309.panta otro daļu, lūgusi piedzīt no /pers. D/ un /pers. B/ zaudējumu atlīdzību 22 141,39 Ls un kompensāciju par morālo kaitējumu pēc tiesas ieskatiem.

Prasībā un tās papildinājumos norādīts tālāk minētais pamatojums.

[2.1] 2000.gada decembra sākumā ar nekustamo īpašumu aģentūras SIA „Vikanto nami" starpniecību tika sameklēts prasītājas prasībām atbilstošs dzīvoklis /adrese/,.

Ar mērķi nodrošināt pirkumu prasītāja 2000.gada 7.decembrī samaksāja avansu 100 USD. Prasītāja 2000.gada 12.decembrī ar minētā dzīvokļa īpašnieka /pers. D/ pilnvaroto personu /pers. B/ noslēdza dzīvokļa pirkuma līgumu un samaksāja par dzīvokli 9400 USD.

Tā kā prasītāja savas īpašuma tiesības nebija reģistrējusi zemesgrāmatā /pers. D/ 2005.gada 9.novembrī atkārtoti pārdeva dzīvokli /pers. F/ un viņa nostiprināja savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā.

Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2007.gada 27.decembra spriedumu prasītājas prasība pret /pers. D/ un /pers. F/ tika noraidīta, atzīstot, ka prasītājai kā atstumtajam pircējam ir tiesības prasīt no pārdevēja atlīdzināt nodarītos zaudējumus. Minēto spriedumu Augstākās tiesas Senāts ar 2008.gada 29.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-353 atstāja negrozītu.

[2.2] /pers. D/, pārdodot strīdus dzīvokli diviem pircējiem, ir nodarījis zaudējumus, līdz ar to viņam jāatbild saskaņā ar likumu par prettiesiskām darbībām.

[2.3] Ņemot vērā, ka atbildētāja /pers. B/ kārtoja visus dokumentus, tad viņa arī atbildīga par prasītājai nodarītiem zaudējumiem. Atbildētāja neizpildīja /pers. D/ uzdevumu, jo nav pienācīgi viņam paziņojusi par 2000.gada 12.decembrī notikušo darījumu. Tādējādi ir pamats vērsties pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu, jo viņa nav godprātīgi pildījusi savus pilnvarnieka pienākumus.

[2.4] Abi atbildētāji ir nodarījuši prasītājai zaudējumus: dzīvokļa pirkuma maksa 5890 Ls (9500 USD), izdevumi par juridiskiem pakalpojumiem 443,10 Ls, izdevumi par valsts nodevām un kancelejas nodevām 107,20 Ls, izdevumi par Valsts Zemes dienesta pakalpojumiem 61,62 Ls, izdevumi par izziņu pieprasīšanu 14,08 Ls, par dzīvokļa uzturēšanu un apsaimniekošanu saistītie izdevumi 569,53 Ls, kā arī izdevumi par lietas materiālu kopēšanu un

pasta izdevumi 55,86 Ls, kopā 7141,39 Ls.

[2.5] Pēc dzīvokļa atkārtotas pārdošanas prasītāja ir izjutusi psiholoģiskus pārdzīvojumus un ciešanas personisko tiesību un labumu aizskāruma dēļ. To iespaidā viņai ir pasliktinājies veselības stāvoklis. Prasītāja palikusi bez mājokļa. Morālā kaitējuma pamatošanai lūdz izmantot faktus, ka prasītāja 2010.gada 16.martā neiekļuva dzīvoklī, jo tas tika pārdots citai personai - /pers. F/. /pers. F/ 2009.gada decembrī uzlauza dzīvokļa durvis un ar /pers. D/ ievācās dzīvoklī. Iekļūt dzīvoklī prasītāja var tikai ar /pers. F/ piekrišanu.

[2.6] Grozot prasību, norādīts, ka līdzvērtīgs mājoklis maksā 15 000 Ls, tāpēc ar šo summu papildina savu prasību. Līdz ar to prasītājai tika nodarīti zaudējumi par kopējo summu 22 141,39 Ls. Uzskata, ka atbildētājiem jāatbild solidāri.

[3] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 16.marta spriedumu /pers. C/ prasība apmierināta daļēji, piedzenot no /pers. D/ /pers. C/ labā zaudējumus 2800 Ls. Pārējā daļā prasība noraidīta. Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. C/ /pers. B/ labā ar lietas vešanu saistītos izdevumus 120 Ls, kā arī piedzīt no /pers. D/ valsts ienākumos valsts nodevu 195 Ls, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,70 Ls un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 30 Ls.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2012.gada 24.septembra spriedumu prasību apmierinājusi daļēji. Tiesa nospriedusi piedzīt solidāri no /pers. D/ un /pers. B/ /pers. C/ labā zaudējumus 20 890 Ls un atlīdzību par morālo kaitējumu 1200 Ls. Pārējā daļā prasība noraidīta. No /pers. D/ un /pers. B/ valsts ienākumos piedzīti tiesas izdevumi - valsts nodeva 261,72 Ls no katra un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,61 Ls no katra.

Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Starp pusēm nav strīda par faktu, ka /pers. C/ ir atstumtais pircējs.

[4.2] Saskaņā ar Civillikuma 1770., 1779. un 2031.pantu pirkuma maksa, ko par nopirkto lietu ir samaksājis atstumtais pircējs, ir vērtējama kā mantiska rakstura pametums (zaudējumi), kas pārdevējam ir jāatlīdzina.

[4.3] Dzīvokļa īpašumu Nr.2, /adrese/, Rīgā, pirkuma līgumu noslēdza /pers. B/ /pers. D/ pilnvarojuma ietvaros.

/pers. D/ 2005.gadā atkārtoti atsavinot dzīvokli /pers. F/, nenoskaidrojot no pilnvarnieces /pers. B/, vai viņa piecu gadu laikā nav veikusi minētā dzīvokļa īpašuma pardošanu, ir rīkojies viegļprātīgi un nevērīgi, pieļaujot rupju neuzmanību Civillikuma 1645.panta izpratnē.

/pers. B/, nepaziņojot par dzīvokļa atsavināšanu, nav pienācīgā kārtā veikusi Civillikuma 2298., 2304. un 2305.pantā noteiktos pilnvarnieka pienākumus, kas noveda pie tā, ka /pers. C/ 2000.gadā atsavināto dzīvokļa īpašumu /pers. D/ pārdeva atkārtoti. /pers. B/ veikusi neattaisnojamu bezdarbību, kas ir cēloniskā sakarā ar /pers. C/ nodarītajiem zaudējumiem.

[4.4] Par nepamatotiem atzīstami /pers. B/ iebildumi, ka ir pamats viņu atbrīvot no atbildības, piemērojot Civillikuma 1776.pantu. /pers. C/ nav reģistrējusi nekustamo īpašumu zemesgrāmatā, kaut gan viņas rīcībā bija nostiprinājuma lūgums.

[4.5] Atzīstams, ka /pers. C/ zaudējumi radušies uz viena pamata – pilnvarnieces bezdarbība, kam sekojusi pilnvardevēja darbība, pārdodot dzīvokli otrreiz. Tāpēc ir likumīgs pamats piedzīt zaudējumus no abiem atbildētājiem solidāri, jo Civillikuma 1671.pants noteic, ka pie katras solidāras saistības būtības pieder tas, ka tā dibinās uz vienu un to pašu pamatu un ka visiem dalībniekiem ir viens un tas pats izpildījuma priekšmets.

[4.6] Pirmās instances tiesa bez pietiekama pamata aprobežojusi zaudējumu piedziņu ar summu 2800 Ls.

Saskaņā ar liecinieces /pers. N/ liecību apelācijas instances tiesas sēdē, kura liecināja, ka tika samaksāts 100 USD avanss un 9400 USD /pers. N/ samaksāja pie līguma parakstīšanas 2000.gada 20.decembrī, ko apliecināja atbildētājas /pers. B/ pārstāve tiesas sēdē, kā arī atbilstoši lietā esošam starp SIA „BELSS STUDIJA" un /pers. N/ 2000.gada 7.decembrī noslēgtajam līgumam par pirkuma līguma noformēšanu dzīvojamai platībai pēc adreses /adrese/, saskaņā ar kura 4.1. un 4.2.punktu – dotā līguma puses pēc abpusējas vienošanās uzstāda samaksas noteikumus, kas pieminēti 1.1.punktā dzīvojamai platībai 9500 ASV dolāru apmērā un skaidra nauda tiek nodota pārdevējam parakstot pirkšanas-pārdošanas līgumu pie notāra 9500 ASV dolāru apmērā, ieskaitot rokas naudas summu (avansu) minētu šī līguma 2.7.punktā, atzīstams, ka pirkuma summa 5890 Ls tika samaksāta, un ir pamats to piedzīt no atbildētājiem prasītājas labā, jo tas ir prasītājas mantas samazinājums.

[4.7] Novērtējot piedzenamo zaudējumu apmēru, tiesa ņem vērā to, ka prasītāja iegādātajā dzīvoklī dzīvojusi no 2000.gada decembra un tā ir viņas vienīgā dzīvesvieta, dzīvokļa otrreizēja atsavināšana notikusi 2005.gadā un strīds par īpašuma tiesībām izspriests ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2007.gada 27.decembra spriedumu, kas atstāts negrozīts ar Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedumu lietā SKC-353/2008, kurā ietverta atziņa, proti, ka zaudējumu atlīdzināšana atstumtajam pircējam neaprobežojas ar pirkuma maksu (..). Ievērojot apstākli, ka /pers. C/ kā atstumtais pircējs zaudējusi mājokli, kurā faktiski ir dzīvojusi kopš 2000.gada, pametuma mantiskai novērtēšanai var kalpot ne vien naudas summa, kas samaksāta nekustamā īpašuma iegādei, bet arī līdzvērtīga mājokļa vērtība.

[4.8] Ņemot vērā /pers. C/ iesniegtās izdrukas no portāla www.ss.lv par divistabu dzīvokļu Rīgā, Ziepniekkalnā, tajā pašā rajonā, kurā atradās dzīvoklis /adrese/, piedāvājumu, atzīstams, ka minētajam dzīvoklim līdzvērtīgs dzīvoklis ir portālā www.ss.lv pārdošanā piedāvātais - ar adresi /adrese B/, ar platību 50,20 kv.m., 602.sērija, kura cena norādīta 28 000 Ls. Tādējādi prasītāja ir pierādījusi līdzvērtīga mājokļa izmaksas. Taču ņemams vērā tas, ka zaudējumu aprēķinā prasītāja ir aprobežojusi līdzvērtīga mājokļa izmaksas, norādot 15 000 Ls.

Novērtējot iepriekš minēto, atzīstams, ka zaudējumi ir pierādīti un ir likumīgs pamats piedzīt no atbildētājiem prasītājas labā zaudējumus 20 890 Ls, tas ir, 5890 Ls (iepriekš minētā pirkuma maksa) + 15 000 Ls (summa, ko norāda prasītāja), jo kopējā summa 20 890 Ls, pierādīta un nav lielāka kā iepriekš norādītā līdzvērtīgā mājokļa cena 28 000 Ls.

[4.9] Prasība daļā par procesuāliem izdevumiem noraidāma, jo nav likumīga pamata no atbildētājiem prasītājas labā kā zaudējumus piedzīt - izdevumus par juridiskiem pakalpojumiem 443,10 Ls; izdevumus par valsts nodevām un kancelejas nodevām 107,20 Ls; izdevumus par Valsts Zemes dienesta pakalpojumiem 61,62 Ls; izdevumus par izziņu pieprasīšanu 14,08 Ls; izdevumus par lietas materiālu kopēšanu un pasta izdevumi 55,86 Ls, kuri vērtējami kā tiesas izdevumi civillietā Nr.SKC-353/2008.

[4.10] Tāpat noraidāma prasība daļā par dzīvokļa uzturēšanas un apsaimniekošanas 569,53 Ls izdevumiem, jo prasītāja ar savu māti no 2000.gada decembra tajā dzīvoja. Dzīvoklis Nr.2 , /adrese/, atradās viņas lietošanā. Tādēļ nav pamata atzinumam, ka dzīvokļa uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumi ir zaudējumi.

[4.11] Pilnvarnieces /pers. B/ bezdarbība, kam sekojusi pilnvardevēja /pers. D/ darbība, pārdodot dzīvokli otrreiz, ir vērtējama kā tāda, kas rada morālo kaitējumu prasītājai, proti, fiziskas un garīgas ciešanas, jo prasītāja zaudēja vienīgo mājokli, par kuru ir samaksāta pirkuma maksa. Prasītāja par to, ka cita persona ir īpašnieks, uzzina piecus gadus pēc tam, kad dzīvo minētajā dzīvoklī un maksā apsaimniekošanas maksu. Minētais apstākļu kopums ir pamats atzinumam, ka prasītāja ir izjutusi psiholoģiskus pārdzīvojumus un ciešanas personisko tiesību un labuma aizskāruma dēļ.

Nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, no atbildētājiem prasītājas labā piedzenama atlīdzība (mantiska kompensācija) par morālo kaitējumu 1200 Ls, jo šādā apmērā noteiktā kompensācija izpilda visas trīs noteiktās funkcijas.

[5] Kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 24.septembra spriedumu iesniegusi /pers. B/, lūdzot to atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Tiesa nepareizi piemēroja Civillikuma 2298., 2304., 2305.pantu, jo bija jāpiemēro Civillikuma 1515.-1518.pants.

Tā kā /pers.D/ 2000.gadā izdevis /pers. B/ pilnvaru veikt viņa vārdā tiesiskus darījumus, attiecības starp /pers. D/ un /pers. B/ tiek izspriestas pēc Civillikuma 2289.panta, kas noteic, ka galvenie pušu pienākumi ir: pilnvarniekam - izpildīt doto uzdevumu, bet pilnvarotājam - atzīt pilnvarnieka rīcību sev par saistošu. Pārējie pilnvarnieka un pilnvarotāja pienākumi, tai skaitā arī pilnvarnieka pienākums ziņot pilnvarotājam par uzdevuma izpildi, dot norēķinu un tml., uz ko atsaucas tiesa, ir atzīstami par pilnvarojuma attiecību blakus noteikumiem, un izraisa pienākumu pilnvarniekam atbildēt tikai pilnvarotāja priekšā.

Savukārt pilnvarnieka un pilnvarotāja attiecības ar trešām personām regulē Civillikuma 2294.pants, kas liek piemērot nevis Civillikuma sadaļu par pilnvarojuma attiecībām, bet gan Civillikuma 1515.-1518.pantu, kas nosaka subjektu atbildību vietniecības gadījumā.

Tādējādi tiesai bija jāvadās no tiesību normām, kas ietvertas Civillikuma 1515.-1518.pantā, un jānodibina vienīgi, vai /pers. B/ nav pārsniegusi savu pilnvaru robežas, par ko lietā strīda nav.

Visus pārējos (pilnvarnieka pienākumu pildīšana pret pilnvarotāju saskaņā ar Civillikuma 2295.-2306.pantiem) iebildumus pret /pers. B/ drīkst pieteikt tikai un vienīgi pats pilnvarotājs /pers. D/, bet prasītājai šādu tiesību nav.

[5.2] Tiesa pretēji Civilprocesa likuma 97.panta otrajā daļā noteiktajam devusi priekšroku /pers. D/ sniegtiem paskaidrojumiem un liecībām krimināllietā, vienlaicīgi apšaubot /pers. B/ lietā sniegtos iebildumus.

[5.3] Vērtējot /pers. B/ vainas esamību zaudējumu nodarīšanā, tiesa, atsaucoties uz civillietas /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ un /pers. F/ par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatas ieraksta dzēšanu un īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus dzīvokli materiāliem, pārkāpusi Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu. Minētajā civillietā /pers. B/ nav piedalījusies un minētais pierādījums ir izslēdzams no vērtēšanas.

[5.4] Tiesas atzinums, ka /pers. B/ nav iesniegusi pierādījumus, ka pienācīgi ir izpildījusi viņai uzdoto pilnvarojumu, neatbilst Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai. Nav ņemti vērā tiesas sēdē /pers. B/ sniegtie paskaidrojumi, ka /pers. D/ bija zināms par strīdus dzīvokļa atsavināšanu prasītājai.

/pers. D/ netieši pierādījis, ka atzīst /pers. B/ darbības sakarā ar uzdoto lietvedību, viņas uzdevums izpildīts pienācīgi un viņai nav jāatbild par zaudējumiem, kas nodarīti trešām personām.

[5.5] Tiesa, uzliekot kasācijas sūdzības iesniedzējai zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu, nav noteikusi viņas vainas pakāpi, kā to pieprasa vispārīgā tiesību teorija. Nenosakot vainas pakāpi, trūkst viens no priekšnoteikumiem zaudējumu atlīdzības pienākuma uzlikšanai.

[5.7] Tiesa, piemērojot Civillikuma 1779.pantu, nonāca pie nepareiza secinājuma par cēloniskās sakarības esamību starp /pers. B/ darbībām un prasītajai nodarītiem zaudējumiem. Šajā sakarā tiesa ir pārkāpusi loģikas likumus, kā arī principu *conditio sine qua non,* kas nosaka, ka sekām jābūt nepieciešami un vienmozīmīgi izrietošām no kādas noteiktas vainojamās darbības.

Apstāklis, ka /pers. D/ dzīvokļa atsavināšanā izmantojis savas īpašuma tiesības, nav pamata atzinumam, ka /pers. B/ neziņošana par darījumu ir vienīgais un nepieciešams priekšnoteikums, bez kura /pers. D/ dzīvokli pārdevis otro reizi.

[5.8] Tiesai bija jāvērtē arī /pers. C/ darbības, kas izpaužas bezdarbībā - 2000.gadā nopērkot dzīvokļa īpašumu, piecu gadu garumā nav ierakstījusi savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā.

[6] Paskaidrojumos sakarā ar iesniegto kasācijas sūdzību /pers. C/ norādījusi, ka tā nav pamatota un ir noraidāma.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Civillietu departaments atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 24.septembra spriedums atceļams.

[7.1] Apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 1671.pantu, zaudējumus no atbildētājiem piedzinusi solidāri, atzīstot, ka /pers. C/ zaudējumi radušies uz viena pamata, proti, pilnvarnieces /pers. B/ bezdarbība, kam sekojusi pilnvardevēja /pers. D/ darbība, pārdodot dzīvokli otrreiz.

Civillietu departaments piekrīt kasācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, ka apelācijas instances tiesa, nosakot /pers. B/ solidāru atbildību, ir nepareizi iztulkojusi Civillikuma normas.

[7.2] Civillikuma 1669.pants noteic, ja saistības tiesībā piedalās no vienas vai otras puses vai abām pusēm vairākas personas, tad prasījums un tam

atbilstošā saistība ir vai nu dalīti, tā ka katrs kreditors var prasīt tikai savu priekšmeta daļu un katram parādniekam jāizpilda tikai sava saistības daļa, vai arī nedalīti.

Tādējādi vairāku kreditoru tiesību vai parādnieku pienākumu aspektā Civillikums nošķir dalītas un nedalītas saistības. Ja prasījuma tiesības vai izpildīšanas pienākums ir dalīts starp vairākiem subjektiem, tad: 1) katrs kreditors var prasīt noteiktu izpildījuma daļu; 2) katram parādniekam ir pienākums izpildīt savu daļu. Savukārt nedalītas jeb solidāras saistības gadījumā vairākiem parādniekiem katram ir pienākums izpildīt visu saistību kopumā vai vairākiem kreditoriem ir tiesības saņemt saistību izpildījumu to kopumā.

[7.3] Saskaņā ar Civillikuma 1672.pantu solidāru saistību nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu.

Savukārt Civillikuma 1674.pants noteic, ka pēc likuma solidāra saistība nodibinās, kad izpildījuma priekšmets ir nedalāms, un proti, kad tas ir vai nu kāda darbība, vai bezdarbība, tāpat arī, kad kāda lieta vairākām personām kopīgi uzticēta glabājumā, patapināta, izīrēta vai ieķīlāta. Tādējādi noteicošais faktors solidārai atbildībai ir izpildījuma priekšmeta nedalāmība.

Civillietu departaments atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējams nedalāms izpildījuma priekšmets. Atbildētāji nav kopīgi uzņēmušies saistību pret prasītāju, kā arī nav veikuši nedalāmas darbības attiecībā pret prasītāju. Atbildētāji nav kopparādnieki vai solidāri saistītie Civillikuma 1674.panta izpratnē.

[7.4] Lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. B/ ir /pers. D/ pilnvarotā persona (*sk. lietas I.sēj. 16.lpp.*) un 2000.gada 12.decembrī atbildētāja /pers. D/ vārdā noslēdza ar prasītāju pirkuma līgumu (*sk. lietas I.sēj. 10.lpp.*).

Saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) – zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Savukārt Civillikuma 2294.pants noteic, ka līdzēju attiecības pret trešām personām nosakāmas pēc vispārējiem noteikumiem par vietniecību.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pilnvarojuma līgums regulē pilnvarnieka un pilnvarotāja savstarpējās attiecības, ietverot pilnvarnieka apņemšanos darboties attiecībā uz trešajām personām. Pilnvara turpretim dod pilnvarniekam tiesības stāties tiesiskās attiecībās ar trešajām personām un darboties kā pilnvarotāja vietniekam. To, kas tieši jādara pilnvarniekam, nosaka līgums un viņam izdotā pilnvara.

Minētajā gadījumā pilnvarniekam ir piešķirtas tiesības iegādāties un pārdot pilnvarotāja vārdā jebkuru nekustamo īpašumu, parakstīt pirkuma pārdevuma līgumu.

Civillietu departamenta ieskatā, vērstā piedziņa vienlaicīgi pret pilnvaras devēju un pilnvarnieku, ir pretrunā ar pilnvarojuma būtību, jo pilnvarnieks darbojas pilnvarotāja uzdevumā un nav uzskatāms par patstāvīgu nodibināto tiesisko attiecību dalībnieku, bet tikai par vietnieku. Turklāt visas pilnvarnieka darbības ir saistošas atvietojamam /pers. D/, kura vārdā rīkojās /pers. B/.

Tādējādi tiesiskajās attiecībās ar trešajām personām pilnvarnieks aizstāj pilnvaroto, tādēļ pilnvarnieka un pilnvarotāja saistība nav atzīstama par solidāru.

Ņemot vērā minēto, tā kā nav konstatēti solidārās atbildības priekšnoteikumi, Civillietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tādēļ tas atceļams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 24.septembra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	V.Maksimovs
Tiesnese	A.Čerņavska
Tiesnese	I.Lauka